

Uplatňovanie EL odchylných od BAT-AEL podľa smernice 2010/75/EÚ O PRIEMYSELNÝCH EMISIÁCH

Ing Zuzana Kocunová
MŽP SR
02/ 5956 2271

Požiadavka uplatňovať najlepšie dostupné techniky

Smernica EP a R 1996/61/ES

- požiadavka uplatňovať BAT – najdôležitejší prvok IP
- rôzny prístup ČŠ ukázal „nezáväznosť“ uplatňovania BAT - AEL (BAT-AEL – emisná úroveň zodpovedajúca BAT)

Smernica 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách

- „zozáväznenie“ BAT - AEL
- Po revízii BREF-u pre daný sektor: vydanie rozhodnutia EÚ o záveroch o BAT
- ČŠ majú 4 roky na implementáciu a zavedenie BAT-AEL do prevádzok
(Tzn. preskúmanie a prehodnotenie IP a realizáciu investícií a opatrení)

Emisné limity určené odchylne od BAT-EL

- ⑩ **nesmú prekročiť EL** ustanovený v právnej úprave **ako min. požiadavka**
- ⑩ **nesmú viesť k vážnemu znečisteniu ŽP**
tzn. preukázať imisno-prenosovým posúdením, že nejde o signifikantný dopad
na kvalitu danej zložky ŽP)
- ⑩ **možno určiť**, len ak sa preukáže, že ide o **neúmerné ekonomické náklady voči environmentálnym prínosom z dôvodov:**
 - **geografickej polohy**
 - **miestnych podmienok ŽP v danej lokalite**
 - **technických charakteristík príslušného zariadenia**
- ⑩ **musia byť dôsledne odôvodnené v integrovanom povolení !**
- ⑩ platnosť odchýlných EL je časovo obmedzená

- ⑩ ČŠ zatiaľ majú flexibilitu ako upraviť a určiť podmienky
- ⑩ EK zatiaľ nevyužíva právomoc stanoviť jednotne pravidlá v rámci EÚ
- ⑩ EK – pripraví portál, kde bude zverejnený prehľad vydaných IP, v ktorých sú odchylné hodnoty EL

Členský štát	LINK na ustanovené pravidlá: Predpisy, usmernenia	LINK na IP, v kt. sú určené EL odchylné od BAT-EL

Pri preskúmaní IP a možnosti uplatnenia EL odchylných BAT-EL

Hodnotenie

- ⑩ **Nejde o posúdenie všeobecnej dostupnosti danej techniky** v danom sektore
(= takéto hodnotenie bolo vykonané pri zaradení techniky medzi BAT)
- ⑩ ide o **zhodnotenie kritických faktorov, ktoré môžu obmedziť dostupnosť techniky v konkrétnom prípade** (= posúdenie „osobitosti“ konkrétnej prevádzky)
- ⑩ **Usmernenie** = pomôcka ako pristupovať k tomuto problému a „ako ho uchopiť“

Čo musí spraviť prevádzkovateľ:

- ⑩ - **podať žiadosť + podklady** podľa vyhlášky a vydaného usmernenia

Odchýlky z dôvodu technických charakteristík zariadenia – 1.

- ⑩ **nevýznamné zníženie emisií danej ZL**
 - ak dosiahnutie úrovne BAT negarantuje zníženie emisií predmetnej ZL alebo žiaden významný efekt pre životné prostredie,
- ⑩ **redukcia emisií jednej ZL spôsobí nárast emisií iných ZL alebo má vplyv na prenos emisií do inej zložky ŽP** alebo je spojená so zvýšenou spotrebou surovín, palív alebo vznikom odpadu,
- ⑩ **konkrétna zostava, konfigurácia zariadenia v danej prevádzke**
 - rozsiahlejšie zásahy do prevádzky, napr. **naviazanosť na renováciu väčšieho techn. celku** ako vyžaduje BAT alebo celej prevádzky, ak je spätá s neprimeranými nákladmi,

Odchýlky z dôvodu technických charakteristík zariadenia - 2.

- ⑩ **praktickosť realizácie investície (napr. rešpektovaním potreby zabezpečiť aspoň minimálny chod výroby) najmä**
 - **rozložiť realizáciu na viac etáp** (s prihliadaním na hygienické požiadavky, bezpečnostné riziko atď.) a požiadavky z inej právnej úpravy (napr. EIA)
alebo
 - **načasovanie investície na plán. odstávku** prevádzky v rámci prirodzeného investičného cyklu;
 - **zohľadnenie nevyhnutnosti kumulácie** viacerých na sebe závislých investícií,

Odchýlky z dôvodu technických charakteristík zariadenia - 3.

- ⑩ **špecifický charakter danej výroby,**
 - ak závery BAT nezohľadňujú osobitosti takejto výroby (napr. na medicínske alebo vojenské účely) alebo zohľadnenie osobitných kvalitatívnych parametrov miestnych surovín,
- ⑩ **dosiahnutie rovnakého pozitívneho efektu** zodpovedajúceho emisnej úrovni BAT-AEL **pomocou menej nákladných opatrení do pridružených činností** v rámci danej prevádzky (tzv. bublinový efekt),
- ⑩ **nedávne opatrenia do znižovania emisií danej ZL** - prekonanie bodu **zlomu ekonomickej životnosti zariadenia,**
- ⑩ **dosiahnutie bodu zlomu ekonomickej životnosti** vzhľadom na **investície už vynaložené** na implementáciu BAT v danej prevádzke,

Odchýlky z dôvodu geografickej polohy príslušného zariadenia:

- ⑩ **obmedzená dispozícia prevádzky**, ktorá predstavuje väčšie technické **problémy s umiestnením novej techniky** napr. odlučovača v rámci prevádzky alebo areálu prevádzkovateľa, čo spôsobuje neprimerane vyššie náklady na zosúladenie ako priemerné náklady na BAT-AEL,
- ⑩ **nedostatok vodných zdrojov** napr. pre mokré chladenie.

Odchýlky z dôvodu miestnych podmienok životného prostredia príslušného zariadenia:

- ⑩ **dosiahnutie emisnej úrovni BAT-AEL pre určitú ZL by spôsobilo vyššie znečistenie inej zložky ŽP**, ktorá je v danej lokalite **ohrozená**
 - napr. nedostatočný prietok povrchových vôd ako recipientu na vypúšťanie odpadových vôd

HODNOTENIE PRIMERANOSTI NÁKLADOV V POROVNANÍ S ENVIRONMENTÁLNYM PRÍNOSOM

Pri rozhodovaní o určení EL odchylných od BAT-EL
v prvom rade treba

hodnotiť prínosy z aspektu cieľov smernice o priemyselných emisiách, tzn. porovnaním vynaložených nákladov voči reálnym prínosom pre životné prostredie.

Cieľ hodnotenia - preukázať „osobitosť“ danej prevádzky
tzn. ako sú náklady ovplyvnené konkrétnymi technickými
charakteristikami zariadenia, geografickou polohou alebo stavom ŽP)

**Celkové hodnotenie primeranosti nákladov v porovnaní
s environmentálnym prínosom** pozostáva z hodnotenia:

- A. ekonomického aspektu**
- B. environmentálneho aspektu**

kvantifikovanie a porovnanie nákladov ako aj prínosov

pre 2 varianty riešenia redukcie emisií:

1. **Variant zodpovedajúci emisnej úrovni BAT,**
tzn. podľa rozhodnutia o záveroch BAT pre daný sektor
2. **Variant navrhovaný prevádzkovateľom (zodpovedajúci odchylným EL),** ktorý rieši emisie predmetnej ZL a zodpovedá ekonomickým možnostiam prevádzkovateľa, v určitom prípade ide o zachovanie súčasného stavu,

Hodnotí sa

- **ekonomický aspekt** (s ohľadom na rôzne priemyselné sektory)
- **environmentálny aspekt** (nákladová efektívnosť riešenia k stanovenému cieľu)
- **„okolnosti“ (soc.geograf.aspekt)**

Ekonomický aspekt

- ⑩ ide o ekonomiku danej prevádzky
- ⑩ **V prílohe k žiadosti** o odchylné EL je prevádzkovateľ povinný predložiť :
 - **vybrané ekonomické ukazovatele prevádzky**
 - **prehľad peňažných tokov**
- ⑩ Z predložených ekonomických údajov sa **vypočítajú indexy hodnotenie**
- ⑩ **Hodnotenie indexov – závisí od sektorov priemyslu** (zohľadní sa odolnosť trhu,.....)
- ⑩ **samostatný elektronický formulár** bude dostupný na webstránke MŽP SR

Environmentálny aspekt

Cieľom každej investície do ŽP - **dosiahnuť najvyšší prínos pre ŽP**

2 druhy ekonomických analýz

- **Analýza efektívnosti nákladov (CEA)**
 - **Analýza nákladov a prínosov (CBA)**
-

CEA je jednoduchšia voči CBA, pretože prínosy do ŽP sú kvantifikované
nie monetizované.

Ak CEA nepreukáže opodstatnenosť výnimky, treba pokračovať v hodnotení vykonaním CBA

Cost Benefit Analysis (CBA)

CEA - Analýza efektívnosti nákladov

- porovnáva náklady rôznych variantov,
(overenie, či ide o ekonomicky najvhodnejšieho spôsob redukcie emisií)

$$CE = \frac{\text{Ročné náklady}}{\text{Ročné zníženie emisií}} \quad (\text{napr. } 4 \text{ € /kg redukovaných emisií NOx})$$

CBA - analýza nákladov a prínosov

- meranie efektívnosti vložených prostriedkov na dosiahnutie určeného cieľa
- či sa investíciu oplatí realizovať vzhľadom na environmentálne prínosy.
- porovnáva širšie dopady danej investície (= náklady a prínosy)

Zásady hodnotenia - 1

1. **Hodnotenie netreba vykonať, ak nie je rozpor**, že navrhovaná technika je **BAT a EL zodpovedajú hodnotám BAT -AEL**.
2. **Hodnotenie nenahrádza individuálne rozhodnutie o odchýlke.**
3. Pokiaľ existujú rôzne **varianty s porovnateľnými nákladmi**, má sa **vybrať variant najmenej poškodzujúci životné prostredie.**
4. Ak investícia do BAT je spojená **s poklesom alebo nárastom emisií rôznych ZL:**
 - do výpočtu nákladovej efektívnosti sa započítajú /resp. odpočítajú **po prepočte na referenčnú ZL.**
 - ak emisie **ZL nemajú výrazný vplyv** na hodnotenie environmentálneho profilu zariadenia, **netreba ich započítavať.**

Zásady hodnotenia - 2

5. **Rozšírenie oblasti hodnotenia** za hranice daného zariadenia možno len, keď **procesy** prebiehajúce **pred alebo po tomto procese**:
- môžu mať **výrazný vplyv na environmentálny profil** zariadenia alebo
 - výstupy z daného zariadenia majú **výrazný dopad na ŽP** (napr. viac odpadov)
6. Pri hodnotení **treba rozlišovať** medzi **nákladmi, ktoré sú vyvážené komerčným prínosom a ktoré možno prisúdiť len ochrane ŽP.**
- (= v určitých prípadoch náklady na „end of pipe“ technológie sú výlučne env. náklady.
- V iných prípadoch - prinášajú úspory energie alebo sa dosiahne minimalizácia odpadov, čo môže priniesť komerčný prínos, ktorý vyváži náklady na tieto techniky)

Zásady hodnotenia - 3

7. Ak sú **prínosy vyššie ako náklady na environmentálne ciele** (napr. zvýšením produktivity výroby) treba zväžiť dobu návratnosti. Ak **doba návratnosti < 3 roky**, ide o ekonomicky atraktívny projekt, ktorý neslúži primárne environmentálnemu účelu.
8. **Nie všetky vplyvy na ŽP sa dajú monetizovať**
V určitých prípadoch treba pri hodnotení prihliadať na **názor expertov** – musí byť relevantne **odôvodnený**.
9. Ak ide o **región s nadpriemerne vysokou nezamestnanosťou** a hrozí únik priemyslu mimo hraníc EÚ, možno **tento sociálno-geograficky aspekt zohľadniť** pri povoľovaní, ak náklady na BAT sa na základe ekonomického hodnotenia nachádzajú v “šedej zóne”.

Ďakujem za pozornosť

Za čistú planétu

Ing Zuzana Kocunová

0905 668 014

kocunova.zuzana@enviro.gov.sk